

2.1 De sectorwijziging van de openbare radio en televisiemaatschappijen.

Krachtens de bijzondere wet van 13 juli 2001 wordt het kijk- en luistergeld sedert 1 januari 2002 door de gewesten geïnd en niet langer door de Gemeenschappen. Deze laatste blijven evenwel de openbare radio- en televisiemaatschappijen subsidiëren. Het verbreken van het (bijna) directe verband tussen het innen van het kijk- en luistergeld en de financiering van die maatschappijen wijzigt de manier waarop hun transacties in de nationale rekeningen worden beschouwd.

Conform de bepalingen van het ESR 1995 werd het kijk- en luistergeld tot dusver beschouwd als een verkoop van diensten door de radio- en televisiemaatschappijen tot betaling van consumptieve bestedingen van de huishoudens, aangezien de instantie die het kijk- en luistergeld inde tevens de instantie was die de bewuste maatschappijen financierde. Het gedeelte van het kijk- en luistergeld dat niet aan de radio- en televisiemaatschappijen werd overgedragen, werd geboekt als een ontvangst voor de Gemeenschappen, meer bepaald bij de niet-product-gebonden belastingen op productie. De VRT, de RTBF en de BRF werden beschouwd als marktproducenten gecontroleerd door de overheid, die worden ingedeeld bij de niet-financiële vennootschappen, aangezien hun eigen ontvangsten (kijk- en luistergeld en omzet) meer dan de helft van hun werkingskosten dekten.

Aangezien in de nieuwe situatie het rechtstreekse verband tussen de financiering van de maatschappijen en het kijk- en luistergeld is verbroken, wordt dit laatste beschouwd als een overige belasting die wordt geheven op de particulieren en niet langer als een consumptieve besteding. Bovendien worden de maatschappijen niet meer in hoofdzaak gefinancierd door eigen ontvangsten (omzet), maar door een overheidsdotatie. Daarom worden ze voortaan gelijkgesteld met de overheid en ingedeeld bij de Gemeenschappen.

Die herklassering van de openbare radio- en televisiemaatschappijen heeft heel wat - louter boekhoudkundige - gevolgen voor de berekening van de variabelen van de nationale rekeningen⁵.

De door de overheid gestorte bezoldigingen stijgen met 1 pct., terwijl haar intermediair verbruik met 3 pct. toeneemt. De courante verkopen van geproduceerde goederen en diensten nemen overigens met 6 pct. toe.

Het gedeelte van het kijk- en luistergeld dat naar de Gemeenschappen ging en dat beschouwd werd als een door de radio- en televisiemaatschappijen gestorte overige belasting op productie, verdwijnt. Zo verminderen de indirecte belastingen met 1 pct. Het totale kijk- en luistergeld wordt toegevoegd aan de directe belastingen van de huishoudens die met 0,6 pct. stijgen.

2.2 Wijzigingen in de tabellen 5 en 6

In de tabellen 5.1 tot 5.6 zijn nieuwe reeksen toegevoegd met details voor de belastingen en de effectieve sociale bijdragen per categorie en per subsector. Het is de bedoeling om aan de hand van deze nieuwe reeksen meer gedetailleerde informatie te verstrekken, met name over de wijzigingen die, na de vankrachtwording van de bijzondere wet van 13 juli 2001, een impact hebben gehad op de gewestelijke belastingen (zie punt 1.2): zo wordt expliciet melding gemaakt van de forfaitaire gewestelijke belasting en de gewestelijke belasting ten laste van de eigenaars van gebouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest alsook van het kijk- en luistergeld in het Waals Gewest.

Sommige belastingen onder de rubriek overige niet productgebonden belastingen op productie (D.29) zijn ten opzichte van de laatste versie van de tabellen 5.1 tot 5.6 van subrubriek veranderd teneinde een betere coherentie te waarborgen met de belastingsnomenclatuur uit het ESR 1995.

Er zijn ook nieuwe reeksen toegevoegd aan de tabellen 6.1 tot 6.5 die een detail geven van de verschillende sociale uitkeringen ten laste van de overheid: de uitkeringen van het Pensioenfonds van de geïntegreerde Politie en van het Zorgfonds van de Vlaamse Gemeenschap zijn nu afzonderlijk voorgesteld.

⁵ Voor een toelichting bij de gevolgen van deze wijziging voor de berekening van het bruto binnenlands product (bbp), wordt verwezen naar de publicatie "Nationale rekeningen, kwartaalaggregaten, 2002-I".